

Departementet
Børne- og Undervisningsministeriet
Frederiksholms Kanal 25, 1220 København K
Sendt elektronisk til ejijk@uvm.dk

Dato 15.12.2025

Dataetisk Råds høringssvar over Lov om ændring af lov om folkeskolen og forskellige andre love

(Obligatorisk mobilfri politik og implementering af indholdsfiltrering på skolers netværk)

1 Indledning og sammenfatning

Dataetisk Råd takker for muligheden for at afgive høringssvar til lovforslaget.

Rådet anerkender intentionen om at styrke trivsel, fordybelse og koncentration i undervisningen ved at reducere digitale distraktioner gennem mobilfri politikker og indholdsfiltrering på skolers netværk. Dette harmonerer med det dataetiske princip om **velfærd**, da et roligere læringsmiljø kan forbedre elevers trivsel og læring. Indholdsfiltrering kan samtidig reducere risikoen for, at børn udsættes for skadeligt eller forstyrrende indhold, hvilket understøtter princippet om **sikkerhed**.

Samtidig indebærer lovforslaget indgreb i børns digitale handlemuligheder og informationsadgang, som aktualiserer principperne om **selvbestemmelse, frihed, retssikkerhed** og **lighed**. Disse perspektiver er kun i begrænset omfang omtalt i lovbemærkningerne.

Overordnet anbefaling

Dataetisk Råd anbefaler, at lovbemærkningerne tydeliggør den dataetiske balance mellem beskyttelse og myndiggørelse. Elever skal beskyttes mod digitale risici, men ikke på en måde, der unødigt begrænser deres mulighed for at udvikle selvstændige, ansvarlige og kritiske digitale kompetencer.

2 Dataetiske principper i relation til lovforslaget

Lovforslaget berører flere af de dataetiske principper, som Dataetisk Råd arbejder ud fra. På den ene side lægger forslaget op til tiltag, der kan styrke **velfærd**. Mobilfrihed og indholdsfiltrering kan fremme et roligere og mere fokuseret læringsmiljø, og filtrering kan samtidig reducere risikoen for, at børn udsættes for skadeligt eller forstyrrende indhold.

På den anden side indebærer både indholdsfiltrering og mobilbegrænsninger indgreb i børns digitale handlemuligheder, som aktualiserer andre dataetiske hensyn. Når elever får begrænset deres adgang til digitale værktøjer og onlineindhold, kan det reducere deres mulighed for at træffe egne valg og øve digital myndiggørelse i praksis, hvilket udfordrer princippet om **selvbestemmelse**. Filtrering kan også berøre elevernes informations- og ytringsfrihed, hvis relevante hjemmesider eller platforme blokeres, hvilket aktualiserer princippet om **frihed**. Uklare rammer for, hvad der må filtreres, kan desuden føre til vilkårlige eller uforholdsmæssige begrænsninger og således underminere **retssikkerheden**.

Indgrebene kan endvidere ramme elever forskelligt. Nogle elever – eksempelvis elever med funktionsnedsættelser eller andre særlige behov – kan være mere afhængige af digitale hjælpemidler, herunder mobiltelefoner. De risikerer derfor at blive uforholdsmæssigt begrænset. Dette gør **lighedsprincippet** relevant, da tekniske eller organisatoriske tiltag ikke bør medføre utilsigtede barrierer for bestemte elevgrupper.

Samlet peger dette på, at lovbemærkningerne med fordel kan afspejle en balanceret afvejning mellem hensynet til **velfærd** og **sikkerhed** på den ene side og hensynet til **selvbestemmelse**, **frihed**, **retssikkerhed** og **lighed** på den anden side.

3 Mobilfrihed og indholdsfiltrering bør ledsages af styrket digital dannelse

Lovforslaget fokuserer primært på adgangsbegrænsning – fysisk (mobilfrihed) og teknisk (indholdsfiltrering). Rådet anerkender, at dette kan reducere forstyrrelser, men konstaterer samtidig, at lovudkastet i ringe grad adresserer, hvordan børn og unge samtidig skal udvikle:

- digital dømmekraft,
- forståelse for data, algoritmer og sociale mediers virkemåder,
- evnen til selv at håndtere distraktioner, risikoadfærd og skadeligt indhold på et ufiltreret internet.

Da elever udenfor skoletiden befinder sig i digitale miljøer, som lovforslaget ikke regulerer, er det centralt, at skolerne ikke alene fjerner distraktioner, men også styrker elevernes evne til kritisk og selvstændigt at navigere digitalt.

Rådet anbefaler, at lovbemærkningerne tydeliggør, at:

- mobilfrihed og filtrering skal suppleres af undervisning i dataetik, databevidsthed, kildekritik og forståelse af digitale infrastrukturer,
- digital dannelse er et pædagogisk mål i sig selv og ikke kan erstattes af adgangsbegrænsning,
- formålet om øget trivsel bør balanceres med elevernes gradvise myndiggørelse som digitale borgere.

4 Dataetiske aspekter af indholdsfiltrering: behov for gennemsigtighed, proportionalitet og efterprøvnbarhed

Indholdsfiltrering på skolers netværk er et væsentligt indgreb i børns informationsadgang og rejser flere dataetiske spørgsmål. Lovforslaget stiller krav om at filtrere "hjemmesider, der ikke har undervisningsmæssig eller pædagogisk relevans", men præciserer ikke, hvordan relevans vurderes, hvilke kategorier der konkret blokeres, eller hvordan fejl håndteres.

4.1. Gennemsigtighed for elever, forældre og medarbejdere

Det er afgørende for både frihed og retssikkerhed, at alle berørte parter kan forstå:

- hvilke typer websider der filtreres, og på hvilket grundlag,
- hvilke pædagogiske vurderinger filtreringen bygger på,
- om filtreringen er statisk eller dynamisk (fx AI-baseret kategorisering),
- hvordan fejlklassifikationer og blokeringer håndteres.

Rådet anbefaler, at de lokale politikker udtrykkeligt anerkender, at indholdsfiltrering kan indebære indgreb i informations- og ytringsfriheden, og derfor bør udformes med særlig opmærksomhed på **proportionalitet** og **gennemsigtighed**.

Manglende gennemsigtighed kan svække tilliden til filtreringen og gøre det vanskeligt for elever at forstå, hvorfor deres adgang begrænses.

4.2 Risiko for overblokering og uforholdsmæssig begrænsning af legitimt indhold

Kommercielle filtreringssystemer har kendt risiko for fejlklassifikation. Overblokering kan hæmme undervisningen, især i udskoling og ungdomsuddannelser, hvor fx sociale medier, køn, identitet eller sundhedsrelaterede emner ofte indgår pædagogisk.

Rådet anbefaler, at skolerne pålægges at evaluere filtrenes virkning løbende og have adgang til hurtige undtagelsesprocedurer, når blokeringer hæmmer undervisningen.

4.3 Forholdet mellem filtrering og elevers rettigheder

Indholdsfiltrering påvirker:

- elevers adgang til viden,
- elevernes muligheder for at deltage i digitale fællesskaber,
- skolens rolle i at forme digitale kompetencer.

Rådet anbefaler, at lovbemærkningerne tydeliggør, at filtrering ikke bør indebære overvågning af brugsmønstre på individniveau, og at logning begrænses til det driftsmæssigt nødvendige.

Det er endvidere centralt, at filtreringen ikke uforholdsmæssigt begrænser elever med funktionsnedsættelser eller andre særlige behov, som kan være mere afhængige af digitale hjælpemidler.

5 Perspektivering: Sammenhæng til Dataetisk Råds arbejde med digital aldersverificering

Selv om nærværende lovforslag alene vedrører mobilfrihed og indholdsfiltrering i skoleregi, indgår det i en bredere bevægelse mod at styrke børn og unges digitale beskyttelse. Dataetisk Råd har i 2025 offentliggjort udgivelsen [Hvor går \(alders\)grænsen? Dataetiske perspektiver på digital aldersverificering](#), som indeholder seks anbefalinger til, hvordan tekniske løsninger kan beskytte børn uden at skabe unødige indgreb, falsk tryghed eller ulighed.

Flere af udgivelsens principper er relevante i den sammenhæng, som lovforslaget indgår i – særligt:

- **at der bør være sammenhæng mellem mål og midler**, så regulering styrker reelt tilsyn og beskyttelse,
- **at dataminimering skal være et grundlæggende princip**
- **at afgørelser om adgang til digitalt indhold bør være transparente og demokratisk forankrede,**
- **at tekniske tiltag ikke kan stå alene**, men skal ledsages af undervisning, dialog og digitale alternativer, der understøtter børns deltagelse og myndiggørelse.

Disse bredere dataetiske hensyn er ikke udtryk for en ændring af lovforslaget, men viser, at der er behov for **sammenhæng i de initiativer, der gennemføres på tværs af lovgivning**, når målet er at beskytte børn i digitale miljøer. Indholdsfiltrering i skoleregi bør derfor ses som ét element i en samlet national indsats, hvor også platformenes ansvar og udviklingen af aldersverificeringsløsninger indgår.

Dataetisk Råd vurderer, at lovgivning om børns digitale liv – herunder det foreliggende forslag – vinder ved at indgå i en helhedsorienteret tilgang, hvor tekniske kontrolmekanismer går hånd i hånd med digital dannelse, gennemsigtighed og sikre digitale alternativer for børn og unge.

6 Afsluttende bemærkninger

Dataetisk Råd vurderer, at lovforslaget rummer væsentlige pædagogiske potentialer, men anbefaler, at de dataetiske perspektiver uddybes i lovbemærkningerne – særligt hensynet til selvbestemmelse, frihed, retssikkerhed, gennemsigtighed og lighed.

Rådet står gerne til rådighed for dialog om, hvordan en etisk bæredygtig balance mellem beskyttelse og myndiggørelse af børn og unge kan understøttes i den videre udmøntning af lovforslaget.

Dataetisk Råd står gerne til rådighed for yderligere dialog og rådgivning i forbindelse med den videre udmøntning af lovforslaget.

Med venlig hilsen

Johan Busse

Formand for Dataetisk Råd